

Trygg, vacker stad
Park- och naturförvaltningen
Stadsbyggnadskontoret
Trafikkontoret

**Göteborgs
Stad**

Trygg, vacker stad 2017

www.goteborg.se/tryggvackerstad

Bilder på omslag

Vänster: *Månadsparken i Kortedala färdigställdes i maj med bland annat ny vattenlek, ny lekplats, grillplatser och boulebana.*

Foto: Malin Albrektsson

Höger: *Ett test med så kallade p-parker (parklets) genomfördes under sommaren i centrala Göteborg. Bilden är från Östra Hamngatan.*

Foto: Beata Löfmarck

Innehåll

Trygg, vacker stad 2017 • 4

Ljuskonst • 5

Trygghetsarbete i stadsdelarna • 6

Kvalitetshöjande arbetslag • 8

Ungdomars fritidsaktiviteter • 9

Grön och skön stad • 10

Kultur i offentlig miljö • 11

Platsskapande åtgärder • 12

Samverkan med fastighetsägare
och centrumföreningar • 13

Hållbar ren stad • 14

Det här är Trygg, vacker stad • 15

Staden blir tryggare när människor samarbetar om sin miljö. Det är så Trygg, vacker stad jobbar. Genom att samarbeta med olika aktörer går det ofta snabbt att göra om otrygga platser i staden så att de istället inbjuder till att umgås och ger en skönhetsupplevelse.

Riktigt bra blir det när man tar tillvara initiativ och kreativitet hos de unga. Som till exempel den härliga hängplatsen Youngered tillsammans med Angereds Unga stadsutvecklare och de hundratals mosaiktavlor som elever i hela staden gjort under året för att smycka otrygga gångtunnlar som också fått belysning.

En ren stad upplevs som både attraktiv och trygg. Trygg, vacker stad har samarbetet med andra aktörer för att utveckla skräpinsamling, bland annat med nya typer av kärl och bättre sätt att minska till exempel fimpskräp. Budskapet ”Fimpa i askkoppen - duvorna försöker sluta röka” var väldigt effektivt!

I slutändan är det ändå göteborgarna själva som är det viktigaste sättet att skapa trygghet. Trygga mötesplatser, inbjudande stadsdelstorg och en attraktiv stadskärna är viktiga för att Göteborg ska vara den trygga, vackra stad som göteborgarna och våra besökare vill ha.

Cecilia Dalman Eek, ordförande Trygg, vacker stad

Trygg, vacker stad 2017

Trygg, vacker stads vision är att *Göteborg är en vacker, öppen och trygg stad som vi är stolta över och där stadsmiljön inbjuder till möten mellan människor.*

Arbetsättet i Trygg, vacker stad möjliggör snabbare och mer flexibla åtgärder för försköning och trygghet i staden än i många andra verksamheter. Projekten formas utifrån ledorden:

- *Trygg och vacker* – åtgärder i den fysiska miljön för tryggare och vackrare platser i staden.
- *Samverkan* med förvaltningar, bolag och privata aktörer, ofta i frågor som annars hade hamnat mellan stolarna.
- *Nytänkande* – utveckla och testa nya idéer.
- *Snabbt och flexibelt* – möjliggör permanenta och tillfälliga åtgärder.
- *Medborgardialog* – lokal förankring och delaktighet, bred inkludering från olika grupper kring projekt.

Merparten av Trygg, vacker stads projekt handlar om trygghets- skapande åtgärder i den fysiska miljön. Arbetet bidrar således till Jämlikt Göteborgs samt fullmäktiges prioriterade mål om jämställdhet, eftersom kvinnor i större utsträckning än män känner otrygghet i det offentliga rummet. Projekten prioriteras i de socialt och socioekonomiskt utsatta stadsdelarna för att bidra till ökad jämlikhet. Alla projekt har ett tillgänglighetsperspektiv.

Trygg, vacker stad hade en god måluppfyllelse för merparten av 2017 års projekt. Genom bred samverkan med bland annat stadsdelsförvaltningarna, privata aktörer och ideella organisationer har i flera fall de

egna resurserna kunnat förstärkas till större projekt än vad som varit möjligt inom ramen för den egna budgeten. Allt för att skapa ett större mervärde åt medborgarna.

Verksamheten bygger till viss del på att testa nya lösningar. Resultaten analyseras och analysen avgör om det som testas i projekten ska permanentas eller avvecklas. Detsamma gäller för de mer återkommande projekten, till exempel Trygghetsarbete i stadsdelarna, där utvärderingar av projekten styr den fortsatta utvecklingen. Det kan handla om såväl vilken typ av fysiska trygghetsåtgärder som fungerar som hur samverkan mellan berörda organisationer och medborgardialogerna kan utvecklas.

Ljuskonst

Projektet Ljuskonst påbörjades 2014 genom ett pilotprojekt tillsammans med kulturförvaltningen kring hur vi kan samarbeta med ljus och konst i tunnlar och på andra otrygga platser för att öka trygghet och trivsel. Under 2016 togs en konceptrapport fram för *Ljuskonst i tunnlar*.

Flera tunnlar i staden har rustats upp och gjorts tryggare genom att konstnärer och ljusdesigners, utifrån dialoger med medborgare, tagit fram en gestaltning.

Under året har en gångtunnel i Rannebergen färdigställts och en gångtunnel under Västerleden kommer att stå klar i mars 2018.

Vidare har projektet i samarbete med Göteborg & Co, Göteborg Energi och Mosaikfabriken, skapat tryggare tunnlar genom att sätta upp mosaiker och ny belysning i gång- och cykeltunnlar. Mosaikerna har skapats av ungdomar från olika delar av staden som samlats i workshoppar i regi av Mosaikfabriken. De gångtunnlar som färdigställdes under 2017 ligger vid Fjädermolnsgatan, Smedmästare Karlssons gångväg och Länkharvsgatan.

Tunnlarna har blivit uppskattade av media och allmänhet, men framför allt av de människor som bor i området.

Vänster: Gångtunneln vid Smedmästare Karlssons gångväg i Gärdä smyckades med mosaik och fick även ny belysning. Foto: Malin Albrektsson

Nedan: Gångtunneln mellan Vättleskolan och bostadsområdet ovanför skolan i Rannebergen gestaltades med ljus och konst. Foto: Mathias Stenback

Trygghetsarbete i stadsdelarna

Projektet syftar till att förbättra den upplevda känslan av trygghet med hjälp av olika åtgärder i den fysiska miljön. Arbetet sker i nära samverkan med stadsdelarna som utifrån sitt befolkningsansvar för medborgardialoger.

Projektet prioriterar de stadsdelar som lyfts fram som mest socialt och socioekonomiskt utsatta i Jämlikt Göteborg.

Angered

Karnevalsstråket i Hammarkullen har byggts om och breddats så att den årliga karnevalen kan genomföras på ett bättre sätt.

Norra Hisingen

Vid Bärbysskolan har det länge varit

otryggt att hämta och lämna barnen med egen bil. Projektet åtgärdade detta genom att bygga en vändplats och en väntkur samt sätta upp belysning vid gångvägen upp till skolan.

En aktivitetsyta vid Rimsmedsgatan har färdigställts och kompletterats med belysning.

Västra Göteborg

I samarbete med ungdomarna på fritidsgården Tyrolen i Tynnered och den statliga satsningen Konst händer har ett gångstråk mellan Tyrolen och Brilljantgatans spår-vagnshållplats rustats upp. Under 2018 fortsätter utvecklingen av stråket med ljus i tunnarna och byggnation av en mötesplats och ett odlingsområde.

Höger: I Hammarkullen i Angered har Karnevalsstråket breddats och byggts om, med bland annat ny belysning och nya bänkar. Foto: Mathias Stenback

Nedan: Odlingsområdet och aktivitetsytan vid Rimsmedsgatan färdigställdes under året. Foto: Mathias Stenback.

Västra Hisingen

På Länsmanstorget har en upprustning genomförts i samarbete med Svenska kyrkan och GöteborgsLokaler, med nya sittplatser, lekskulpturer, träd och perennplanteringar. Även en mindre upprustning av Temperaturgatans hållplats har påbörjats för att få en vackrare och tryggare entré till Länsmanstorget.

Östra Göteborg

Månadsparken har utifrån dialoger gestaltats om med upprustad lekplats, nybyggd vattenlek, konstgräsplan, grillplatser och boulebana. Parken har förvandlats från en alldaglig bostadspark mellan husen till en fungerande stadsdelspark.

I samarbete med Familjebostäder har en tidigare smitväg mellan Kalendervägen och Kortedala torg gjorts om till gångväg.

Aprilparken har gestaltats och kommer under 2018 att mynna ut i en bostadsnära park.

Utvärdering

Flera av projekten har utvärderats och visar att medborgarna är mycket nöjda och att tryggheten på platserna har ökat.

Under året rustades Månadsparken i Kortedala upp, med bland annat ny vattenlek, ny lekplats, grillplatser och bollplan. Foto: Malin Albrektsson

Vid Länsmanstorget i Biskopsgården genomfördes under hösten och vintern en omgestaltning och upprustning av det intilliggande parkområdet. Foto: Mathias Stenback

Kvalitetshöjande arbetslag

Arbetslagen är en stödresurs som arbetar på uppdrag av Trygg, vacker stads andra projekt. Genom kvalitetshöjande insatser i det offentliga rummet bidrar de till en trivsammare stad.

Under året har arbetslagen bidragit till att öka tryggheten i de områden som är prioriterade inom projektet *Trygghetsarbete i stadsdelarna* genom att rensa och röja längs gång- och cykelvägar.

Trygg, vacker stads arbetslag deltog även i Stora vårstädningen, där lagen städade och röjde på ytor som inte städas regelbundet.

Ett flexlag har bland annat stöttat projektet *Platsskapande åtgärder* med etablering av Playan på Stenpiren och tre så kallade parklets under sommaren.

Vidare har flexlaget utfört de årliga skräpmätningar som Trygg, vacker stad gör i samarbete med Statistiska Centralbyrån (SCB) och Håll Sverige Rent.

Arbetslagen är en värdefull resurs för Trygg, vacker stad och en förutsättning för att kunna nå en god måluppfyllelse i de övriga projekten.

Höger: Trygg, vacker stads arbetslag är en värdefull resurs som stöttar övriga projekt, bland annat genom att röja och städa. Foto: Malin Albrektsson

Flexlaget medverkade under sommaren i genomförandet av naturkonstprojektet *Land art*. I Positivparken skapades en spelplan för utelek i form av ett hjärta. Foto: Markus Holm

Copyright: Amplifyphoto/Markus Holm

Ungdomars fritidsaktiviteter

Fritidsvaneundersökningar visade att ungdomar i de stadsdelar som rapporten "Skillnader i livsvillkor och hälsa 2014" lyfter fram som de mest utsatta, i mindre grad deltar i fritidsaktiviteter. En bidragande orsak kan vara att de känner sig otrygga till och från fritidsaktiviteterna.

Dialoger med ungdomar har visat att den fysiska miljön inte varit avgörande för om ungdomarna kände sig otrygga med att ta

sig till och från sina aktiviteter, utan främst för att föräldrar inte känt sig trygga med att släppa iväg barnen till deras fritidsaktiviteter. Projektet gick ändå vidare med de förslag på åtgärder som lyfts av ungdomar, vilket exempelvis resulterat i en upprustad fotbollsplan vid Komettorget.

De planerade trygghetsåtgärderna i Östra Göteborg, främst vid Backegårdsskolan och Bergsjögårdens fritidsgård, resulterade i röjning av grönytor samt uppsättning av extra belysning.

Trygg i- arbetet i stadsdelarna

Stadsdelarnas trygghetsarbete i samverkan med polisen enligt Trygg i-modellen innebär en fördjupad och mer strukturerad samverkan för ökad trygghet. I modellen ingår medborgarlöften och många av löftena har med den fysiska miljön att göra. I detta projekt prioriterades de stadsdelar som annars inte prioriteras av Trygg, vacker stad.

Flera stadsdelar har utifrån Trygg i-

arbetet lämnat in förslag på trygghets-skapande åtgärder i den fysiska miljön som har kunnat åtgärdas inom ordinarie verksamhet. Många av löftena handlar om insatser från polis och socialtjänst, det vill säga åtgärder som inte rör den fysiska miljön. Vissa åtgärder har ändå kunnat genomföras, exempelvis uppsättning av armaturer på platser med bristande belysning och ommålning av en otrygg gångtunnel i Majorna-Linné.

Projektet Ungdomars fritidsaktiviteter utförde under året röjningsarbeten på stigen mellan Universumsgatan och Komettorget.

2021-tema Grön och skön

Jubileumsplanen hade Grön och skön stad som tema 2017. Trygg, vacker stad bidrog till jubileet genom att låta alla projekt genom-syras av temat.

Projektet bidrog till grönska på platser som annars inte är gröna. På Götaplatsen placerades träd och blomsterplanteringar i ekfat och urnor samt sittplatser ut under sommaren för att skapa en grön oas.

På playan vid Stenpiren placerades urnor med växter och palmer. Blommorna valdes utifrån färgsättningen kring EM i ridsport för att ge ett enhetligt intryck av Göteborg.

På Tredje Långgatan ställdes fem urnor ut för att blockera biltrafik på den tillfälliga gågatan.

Under sommaren skapade projektet en grön oas på Götaplatsen. I samarbete med restaurangen på Stadsteatern placerades öven cafébord och stolar ut. Foto: Beata Löfmarck.

Kultur i offentlig miljö

Stadsrummet ska vara tillgängligt för alla och uppmuntra till vistelse. Kultur adderar ytterligare värden och kan bidra till ett platsskapande som ökar tryggheten och trivseln. Projektet ska fokusera på att utveckla och samarbeta kring olika uttryck av kultur i det offentliga rummet.

I samverkan med Göteborg Konst skapade konstnären Juan Pedro Fabra, i en tillfällig ateljé på Hjällbo torg och tillsammans med barn och ungdomar från Hjällbo och Angered, en film och en utställning. När projektet avslutats kommer en permanent skulptur att pryda Hjällbo torg.

För att tillgängliggöra och synliggöra Göteborgs befästningsverk från 1600-talet har projektet i samarbete med parkför-

valtningen, Göteborgs Stadsmuseum och föreningen Kungshöjds vänner genomfört röjnings- och lagningsarbeten på befästningen vid Kungshöjd. Platser har öppnats upp och nya sittplatser och mötesplatser har tagits fram. Till fem olika platser har även informationsskyltar producerats i samarbete med Stadsmuseet.

I parken vid Odinsplatsen har ett antal träskulpturer på temat fornnordisk mytologi tagits fram. De är tillverkade i ek och utformade så att de ska vara både utsmyckning och lekredskap. Till skulpturerna kommer även informationsskyltar att sättas upp, som beskriver temat för parken och fakta om fornnordisk mytologi, med texter speciellt riktade mot barn.

Höger: *Träskulpturer på temat fornnordisk mytologi med möjlighet till lek har placerats i parken vid Odinsplatsen. Foto: Mathias Stenback*

Nedan: *Konstnären Juan Pedro Fabra har som en del av sitt konstverk "Barnen från Hjällbo (Barnen från Moheda)" skapat en film med ungdomar från Hjällbo och Angered. Foto: Mathias Stenback*

Platsskapande åtgärder

Göteborg befinner sig i en expansiv fas med många parallellt pågående stadsutvecklingsprojekt. Eftersom expansionen i stor utsträckning påverkar stadsmiljön och det dagliga livet för stadens medborgare är det av största vikt att nya platser och möjligheter skapas så att Göteborg fortsätter att vara en attraktiv, trygg och trivsamt stad medan vi bygger. Insatserna kan vara av såväl tillfällig som permanent karaktär.

Playan på Stenpiren etablerades under sommaren i samarbete med Älvstranden Utveckling AB, vilket möjliggjorde att playan kunde utökas med större yta och fler möbler.

På Kanaltorget bidrog projektet med tillfälliga trygghetsåtgärder under sommarhalvåret, exempelvis boulebana, parkour och loppis i samverkan med flera andra aktörer.

Tre miniparker, så kallade parklets eller p-parker, etablerades på Teatergatan, Södra Larmgatan och Östra Hamngatan under sommaren. Miniparkerna bestod av sittplatser och planteringar och skötseln skedde i samverkan med fastighetsägare. Syftet var att visa på andra användningsområden för ytor som idag är parkeringar. Utvärderingen visade att en majoritet är positiva till p-parker i Göteborg.

Vänster: Playan på Stenpiren etablerades under sommaren i samarbete med Älvstranden Utveckling, vilket resulterade i en större yta med fler möbler. Foto: Ted Olsson

Nedan: Under sommaren testades p-parker (parklets) på tre platser i centrala Göteborg, bestående av sittplatser och planteringar. Bilden är från Södra Larmgatan. Foto: Hanna Kuschel

Samverkan med fastighetsägare och centrumföreningar

I centrala Göteborg finns en tradition av samverkan med fastighetsägare och näringsidkare för att kunna erbjuda en attraktiv stadskärna. Sedan tidigare år finns redan samverkansavtal kring innerstaden och Avenyn. Samverkan sker också med organisationer utanför centrala Göteborg.

Trygg, vacker stad har tagit fram förslag på ny organisation för citysamverkan i stadskärnan som är skickat för vidare beredning på stadsledningskontoret och därefter beslut i kommunfullmäktige.

Samverkansinsatser har genomförts i såväl centrala Göteborg som utanför. Trivselhöjande och trygghetsskapande åtgärder har genomförts i Brunnsparken, bland annat ett konstprojekt och utsmyckning med vårblommor. Samverkan har även skett kring utsmyckning av Götaplatsen och blomsterpedestaler på Avenyn.

I samverkan med GöteborgsLokaler hängdes julbelysning upp i Bergsjön centrum och under året har en samverkansinsats påbörjats i Angereds centrum i syfte att bland annat störa narkotikahandel vid Angereds gymnasium.

För att öka trivselen och tryggheten i Göteborg genomfördes ett antal projekt under året i samverkan med fastighetsägare och centrumföreningar, bland annat i Brunnsparken. Under våren placerades urnor med påskblommor ut och i november invigdes Julstaden i Brunnsparken. Foto: Beata Löfmarck

Hållbar ren stad

Projektet arbetar för en renare och mer hållbar stad genom samordning, driftsutveckling och olika aktiviteter som uppmuntrar göteborgaren att minska nedskräpningen och agera mer resursvänligt.

Projektet har under året testat sorteringsstationer i offentlig miljö. Mätningar har också gjort för att ta reda på hur väl olika fraktionerna har sorterats.

Tänk-kampanjen har varit synlig runtom i Göteborg under året, bland annat i kollektivtrafiken och på olika stadsdels- och skräpplockarevenemang under året.

Skräpmätningar genomfördes i park- och stadsmiljö i juni och juli och i ytterstadsdelar i september.

Under hösten sattes så kallade fimpomater upp i centrala staden. I fimpomaten kan rökarna använda sin fimp för att rösta på olika alternativ istället för att slänga den på marken. Under 2018 kommer fler fimpomater att sättas upp.

Förskolornas och skolornas vårstädning genomfördes under våren. Cirka 59 000 barn och unga deltog i projektet.

Under sommaren genomfördes ett nudgingprojekt i syfte att minska antalet fimpar på gatan. Askkoppar samt skyltar och markdekaler med budskap sattes upp på hållplatser i centrala Göteborg och resultatet mättes dagligen. Nudgen fick stor uppmärksamhet och uppskattades av såväl media som allmänhet.

Förskolornas och skolornas vårstädning är ett pedagogiskt projekt som syftar till att skapa goda attityder kring nedskräpning. Projektet avslutas med skräpplockning i närområdet. 2017 deltog cirka 59 000 barn och unga. Foto: Malin Albrektsson

Ett nudgingprojekt i syfte att minska antalet fimpar på gatan genomfördes under sommaren. Askkoppar i olika färger samt skyltar och markdekaler med budskap sattes upp vid hållplatser i centrala Göteborg. Nudgen fick stor uppmärksamhet och uppskattades av såväl media som allmänhet. Foto: Beata Löfmarck

Det här är Trygg, vacker stad

Varför?

Det finns frågor i vår stadsmiljö som behöver extra fokus, kraft och resurser. Dessa frågor har ibland inte någon naturlig hemvist i Stadens organisation.

Trygg, vacker stad är en samverkansorganisation där park- och naturförvaltningen, trafikkontoret och stadsbyggnadskontoret samarbetar i gemensamma projekt. Andra förvaltningar, kommunala bolag, enskilda organisationer och företag deltar i arbetet för att få en trivsammare stadsmiljö och öka tryggheten i staden.

Vision

Göteborg är en vacker, öppen och trygg stad som vi är stolta över och där stadsmiljön inbjuder till möten mellan människor.

Politik och budget

Trygg, vacker stads ekonomiska ramar fastställs av kommunfullmäktige. Park- och naturnämnden, trafiknämnden och byggnadsnämnden har ett gemensamt ansvar för verksamhetens mål och riktlinjer. Park- och naturförvaltningen samordnar Trygg, vacker stad.

Varje år ska nämnderna fatta likalydande beslut om budgeten, inklusive en precisering och resursfördelning till de olika aktiviteter som ska genomföras.

Den politiska ledningen, även kallad styrgrupp, består av presidierna (ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande) för byggnadsnämnden, park- och naturnämnden och trafiknämnden.

Arbetsätt

Park- och naturförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret har gemensamt huvudansvar för att samarbeta i projekt under namnet Trygg, vacker stad. Hela staden är i fokus och arbetet sker över gränserna med andra förvaltningar, bolag och externa aktörer. Den gemensamma projektorganisationen ger möjlighet att vara flexibel och ta till vara varandras kompetenser. I projekten arbetar de som är bäst lämpade utifrån sin befintliga arbetsroll. Varje projekt har en egen projektledare och i projektledargruppen finns deltagare från de tre förvaltningarna samt eventuella andra intressenter som är relevanta inom det enskilda projektet.

Trygg, vacker stad, park- och naturförvaltningen
Box 177
401 22 Göteborg
Telefon: 031-365 00 00

Göteborgs
Stad

Trygg, vacker stad är en samverkansorganisation med syfte att skapa tryggare och vackrare platser i staden genom åtgärder i den fysiska miljön. Trygg, vacker stad samverkar med såväl kommunala förvaltningar och bolag som privata aktörer.

Park- och naturnämnden, trafiknämnden och byggnadsnämnden har ett gemensamt ansvar för verksamhetens mål och riktlinjer. Park- och naturförvaltningen samordnar Trygg, vacker stad. Varje år ska nämnderna fatta likalydande beslut om budgeten, inklusive en precisering och resursfördelning till de olika projekt som ska genomföras.

www.goteborg.se/tryggvackerstad